

Jaarverslag Profielversterking Nederlands 2022- 2023

Rijksuniversiteit Groningen
Nederlandse taal en cultuur
Team profielversterking Nederlands
Oktober 2023

1. Het eerste projectjaar: een overzicht

Het team profielversterking geeft in samenwerking met de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur van de Rijksuniversiteit Groningen uitvoering aan de opdracht van het Ministerie van OCW. In een driejarig project (sep.2022 t/m aug.2025) richten we ons op het zichtbaar maken van de inhoud en maatschappelijke relevantie van het vakgebied voor verschillende primaire en secundaire doelgroepen. Daarbij is de aansluiting op het voortgezet onderwijs voor leerlingen en de aansluiting op de beroepspraktijk voor alumni van belang. Dit is het eerste jaarverslag.

1.1 Het jaar in vogelvlucht

Het eerste jaar van het team profielversterking Nederlands zit erop. Een jaar om met trots op terug te kijken. Aan het begin van het academisch jaar (sep 2022) begonnen de coördinator en de gastleraren aan het verkennen van de opdracht. Er lag een globaal en deels goedgekeurd plan waaraan concrete invulling gegeven moest worden. Samen met de student-assistenten en met input van diverse collega's werkten we aan een projectdefinitie met scherpe keuzes en doelstellingen en een duidelijke lijn. Tegelijkertijd gingen de eerste deelprojecten van start.

Zo gingen we voort. Deelprojecten werden afgerond en geëvalueerd, soms ook aangepast of voorlopig uitgesteld en nieuwe ideeën kwamen op. We organiseerden met de studenten van de master Neerlandistiek 'De werkvloer op', een carrièremiddag voor bachelorstudenten. Er verschenen interessante studentenblogs in 'Uit de collegebank geklapt' en mooie beroepsprofielen van onze alumni op de opleidingspagina's. We vierden het taaltalent met 'Vers', waarin we de prijsuitreiking van de internationale Olympiade Nederlands combineerden met een aansprekend programma voor onze regio. We zochten de samenwerking met VO-docenten Nederlands en de lerarenopleidingen in de regio, de andere opleidingen Nederlands in het land en tal van andere partners. We organiseerden een goed bezochte studiemiddag voor VO-docenten Nederlands en mediathecarissen over Young Adult-boeken: 'Literatuur voor alle leeftijden'. Over deze zaken en meer doen we later in deze tekst uitgebreider verslag.

In de loop van het jaar konden we een medewerker beroepsprofielen en een communicatiemedewerker aanstellen. Het lukte ons om nieuwe verbindingen te leggen en in samenwerking met anderen veel voor elkaar te krijgen. De projectdefinitie werd besproken met de staf van de opleiding en het faculteitsbestuur en definitief goedgekeurd op 8 maart 2023. In april was met de aanstelling van een medewerker externe contacten het team compleet. Maar er werd ook al weer geworven om nieuwe gastleraren te vinden voor het aanstaande school- en academische jaar. Een perpetuum mobile.

1.2 Ondertussen in het land: docententekorten en vakvernieuwing

Het tekort aan gekwalificeerde docenten Nederlands in het middelbaar onderwijs is een maatschappelijk probleem dat ook ten grondslag ligt aan ons project. De omvang van het tekort voor onze regio werd berekend door de lerarenopleiding op 52 fte voor Nederlands nu, iets afnemend tot 43 fte in 2027 als alles blijft zoals het nu is.

Als je het zo opschrijft, lijkt het vooral een groot kwantitatief probleem. Maar achter alle cijfers zit een verhaal met oorzaken en gevolgen. Veel docenten zijn afgehaakt met een reden, leerlingen

krijgen op school niet vanzelf zin om Nederlands te gaan studeren, studenten zijn niet allemaal geïnteresseerd in (of geschikt voor) het docentschap. Als we ons dat realiseren, dan begrijpen we dat een kwantitatieve oplossing niet volstaat. Het gaat er niet om dat er een leraar voor de klas staat, het gaat erom dat die leraar tijd, ruimte en kennis heeft om de lessen van een uitdagende inhoud te voorzien. Zo blijft de docent zelf ook geïnspireerd en gemotiveerd en kan die dat overbrengen. Daar werken we met zijn allen aan. Op de heimdiddag lerarentekort van 29 maart bespraken we allerlei ideeën en initiatieven. In de Noordelijke Educatieve Alliantie en de Onderwijsregio's wordt gewerkt aan het slechten van barrières voor het behalen van een lesbevoegdheid en de begeleiding van jonge leraren voor alle vakken waarop tekorten zijn of dreigen.

Landelijk werken twee commissies aan een kwaliteitsimpuls voor het schoolvak. De commissie Kerndoelen Nederlands presenteerde medio 2023 de concept kerndoelen voor het basisonderwijs en de onderbouw VO. Deze bieden meer richting en ruimte voor docenten. Er komt meer samenhang tussen lezen, schrijven en spreken en tussen inhoud en vaardigheden. Daarnaast is er meer aandacht voor mondelinge taalvaardigheden en literatuur. Voor dat laatste gaat het ook om kennis en het ontwikkelen van leesplezier en eigen voorkeuren. In de vakvernieuwingscommissie Nederlands is een vergelijkbaar proces aan de gang voor de eindtermen van het VO, daar worden de eerste concepten medio 2024 verwacht. De voorlopige lijn laat duidelijk zien dat er meer ruimte komt voor de vakinhoud, zowel vanuit de taalkunde, letterkunde als vanuit de taalbeheersing. Ook hier staat de integrale ontwikkeling van bewuste geletterdheid centraal. Dat vraagt een grote vakkennis van docenten, waardoor de samenwerking met vakdidactici en universitaire vakdocenten belangrijker wordt.

Deze vakkennis komt in eerste instantie voort uit onderzoek. Dudoc-Alfa en andere programma's waardoor VO-docenten kunnen promoveren en zo hun praktijkervaring kunnen scherpen aan de theorie, spelen daarin een belangrijke rol. We zagen het afgelopen jaar succesvolle promoties bij onze eigen faculteit van Marlon Ruwette over leespromotie, Jeroen Steenbakkers over formuleeronderwijs en Hans Das over poëzie-onderwijs. Daarnaast zijn alumni en studenten als medewerkers/stagiairs betrokken bij lesmethodes, die ook de richting van de vakvernieuwingscommissie volgen. Het schoolvak krijgt zo de inhoud terug die het interessant en uitdagend maakt voor docent en leerling.

2. Nader ingezoomd op de werkzaamheden

2.1 Samenwerkingen

In het maatschappelijke speelveld tussen docententekorten en vakvernieuwing is het noodzakelijk om samen te werken en daarin de eigen rol scherp te houden. We richten ons als team profielversterking Nederlands op het zichtbaar maken van de inhoud en maatschappelijke relevantie van de opleiding voor primaire doelgroepen op de route van VO-WO-werkveld. We gaan daarom niet op de stoel van docenten zitten, maar zoeken de samenwerking om hen te ondersteunen in positieve veranderingen.

Samenwerking met lerarenopleidingen in de regio

Onder aanvoering van het Meesterschapsteam Nederlands werd in 2021 het Vakdidactisch Netwerk Nederlands Noord (V3N) opgericht. Een samenwerking tussen de vakdidactici Nederlands van de lerarenopleidingen van NHL Stenden en de RUG en onze opleiding. In het afgelopen jaar werd de samenwerking uitgebreid met vakdidactici van Windesheim, Zwolle. De organisatie is verstevigd door regelmatige overleggen en het komend jaar krijgen ook de collega's van NHL-Stenden structureel tijd voor de samenwerking. Gezamenlijk organiseerden we dit jaar vijf bijeenkomsten voor VO-docenten Nederlands in de regio en inmiddels is er sprake van een actief netwerk. Een student-assistent uit ons team ondersteunt de V3N-vergaderingen en activiteiten. Ze heeft gewerkt aan een uniforme lay-out voor alle flyers, posters en programma's en heeft een LinkedIn-groep opgezet, waarvan inmiddels ruim 130 docenten Nederlands lid zijn.

Samenwerking met VO-docenten Nederlands in de regio

Vanuit het team zoeken we actief contact met het VO, waarbij de beide gastleraren een spin in het web zijn. Het afgelopen jaar hebben zij schoolbezoeken afgelegd in het kader van het deelproject Van school naar studie (zie 2.2) om zicht te krijgen op scholen waarvan de leerlingen vaker de route naar onze opleiding weten te vinden. Maar ook in de deelprojecten Wetenschapsdates, Olympiade Nederlands en Posters in de klas werken we nauw samen met docenten om goed aan te sluiten op hun wensen en behoeftes. Deze praktische samenwerkingen versterken de banden en het idee van een gezamenlijk belang. Het komende jaar zullen we meer in gaan zetten op contacten met moeilijker te bereiken scholen.

Samenwerking met Scholierenacademie

De gastleraren namen het afgelopen jaar zitting in de adviesraad van de Scholierenacademie en daarnaast hebben we ook meerdere malen overleg gevoerd om de activiteiten goed op elkaar aan te laten sluiten. Dat is uitgemond in een samenwerking in de inhoud en communicatie bij de deelprojecten Wetenschapsdates en Voorlichting doorgelicht (PWS-pagina's en webklassen).

Samenwerkingen binnen Letteren

Het team maakt deel uit van de opleiding en onderhoudt ook nauwe contacten met de Educatieve Master Nederlands (o.a. in V3N-verband). De contacten vanuit de opleiding NTC/Neerlandistiek met de collega's van verwante opleidingen, zoals Communicatie- en

Informatiewetenschappen en Taalwetenschap zijn warm. Vooral vanwege collega's die bij verschillende opleidingen colleges geven en de overstap van studenten tussen deze ba- en ma-opleidingen. Ook zijn de contacten met het Talencentrum, Europese Talen en Culturen en de afdeling marketing-communicatie aangehaald, zodat we elkaars plannen kennen en kunnen ondersteunen.

Landelijke samenwerking tussen opleidingen Nederlands

De samenwerking en afstemming tussen de zusteropleidingen in Nederland vindt plaats via de Raad voor de Neerlandistiek. Daarnaast hebben we vanuit het team profielversterking de eerste landelijke contacten gelegd. Ten eerste met de coördinator en Teachers in Residence in Nijmegen om elkaar te informeren en inspireren. Ook met de collega's in Utrecht ontstond een goede samenwerking om de Olympiade Nederlands, ondanks het uitvallen van de organisatiekracht uit Antwerpen, toch in 2023 door te laten gaan. Verder legden we contacten op de Neerlandistiekdagen en het landelijk overleg vaksteunpunten Nederlands/MVT.

2.2 Deelprojecten van 2022-2023

We voerden dit eerste projectjaar 14 deelprojecten uit, waarvan 12 gepland en aangekondigd in de projectdefinitie *Taal naar mij*. De andere twee projecten zijn later toegevoegd. Hieronder doen we verslag van de deelprojecten met daarin ook aandacht voor een eventueel vervolg.

Letterenfestival

17 september 2022

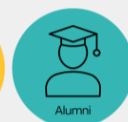
Een actieve deelname aan het Letterenfestival stond al gepland voor het team in functie was. We organiseerden *ClubLet voor een leven lang lezen* in samenwerking met Spraakmakende boeken, het Talencentrum, de UB, de Groningse Kinderboekwinkel, Boekhandel van der Velde, het Kinderboekenhuis, studenten en alumni NTC en andere onderzoekers die aansloten op het thema. Het doel was om de maatschappelijke relevantie van (onderzoek rond) lezen te tonen voor een breder publiek. De verschillende activiteiten: zoals een publieksonderzoek onder lezers, een spel met historische kinderboeken en de workshops *Zwart in strips* werden goed bezocht en gewaardeerd, ondanks enkele logistieke belemmeringen.

Vervolg:

- We hoopten op een jaarlijkse herhaling van het Letterenfestival om de volgende keer specifiek op doelgroepen en doelen in te kunnen zetten. Nu zullen we ons daarop voor 2024 bezinnen.

De werkvloer op

25 oktober 2022

Op initiatief van masterstudenten Neerlandistiek organiseerden we een congres voor bachelorstudenten NTC over het beroepsperspectief van neerlandici. Deze informatie hadden de studenten zelf tijdens de bachelor gemist. Het congres was onderdeel van het Ma-vak *Werkterreinen in de Neerlandistiek*. Tijdens het evenement vertelden masterstudenten over hun bezoek aan bedrijven en organisaties en deelden alumni hun ervaring op de werkvloer als stagiair. Met een simpele mentimeter bepaalden we de resultaten. Daaruit bleek dat de aanwezige bachelorstudenten NTC (11) aan de start weinig idee hadden van hun carrièremogelijkheden en dat na de bijeenkomst wel goed wisten te benoemen. Aanwezige alumni, docenten en studenten waren zeer positief.

Vervolg:

- Komend jaar opnieuw een carrièrecongres organiseren en duurzaam inpassen in college *Werkterreinen in de Neerlandistiek*.
- De doelgroep uitbreiden: meer alumni (netwerkfunctie) en studenten van andere bachelors.
- Samenwerken met studievereniging ZaZa (carrièrebijeenkomst in voorjaar).

Voorlichting doorgelicht

Doorlopend

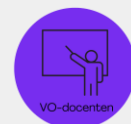
Alle voorlichtingsmiddelen zijn bekeken op: de aansluiting met het profiel van de opleiding, duurzaamheid van de informatie en aantrekkelijkheid voor potentiële studenten. Voor de fysieke en online voorlichtingsmomenten adviseerden de gastleraren over de powerpoint, opzet en uitvoering. Daardoor is met name de aansluiting op de doelgroep en schoolpraktijk sterker geworden. De voorlichtingen zijn goed bezocht en bovengemiddeld goed beoordeeld door de deelnemende scholieren/studenten. Daarnaast hebben we de [opleidingspagina's](#) vernieuwd en aangevuld met een link naar studentenblogs en beroepsprofielen. Ook de teksten en activiteiten van het Alfasteunpunt over Nederlands hebben we bekeken en in samenspraak verbeterd. De [PWS-onderwerpen](#) zijn geheel vervangen en sluiten nu goed aan op het profiel van de opleiding met drie actuele voorbeeldonderwerpen. De deelname aan de webklas was dit jaar gering en de inhoud is aan een update toe. We hebben daarom als eerste stap de webklas beter in balans gebracht en de fouten gecorrigeerd.

Vervolg:

- De gastleraren blijven meedenken met de voorlichtingsactiviteiten en nieuwe teksten.
- Het komend jaar vervangen we één opdracht in de webklas en doen meer aan promotie van de webklas en de PWS-voorbeeldonderwerpen.
- Op de opleidingspagina van de master Neerlandistiek verbeteren we het onderdeel 'onderzoek'.

Actieve bijdrage aan V3N en Dag van taal, kunst en cultuur (DTKC)

10 oktober 2022 & 20 januari 2023

Het team heeft actief deelgenomen aan de overleggen van het V3N-netwerk, twee van de vijf bijeenkomsten zelf georganiseerd en aan een derde een belangrijke bijdrage geleverd. In de bijeenkomst van 10 oktober *Samenwerken aan een versterkt profiel voor Nederlands* bespraken we onze eerste plannen met 17 VO-docenten en andere betrokkenen en gaf gastleraar Hans Das een workshop over zijn promotie-onderzoek. De ideeën die we hier ophaalden waren: een terugkomdag voor alumni, postacademische cursussen en verbeterde communicatie richting docenten. Op de Dag voor taal, kunst en cultuur, georganiseerd door de lerarenopleiding van de RUG, presenteerden de gastleraren het project en de komende activiteiten in de vakbijeenkomst Nederlands. Deze bijeenkomst werd bezocht door ca. 100 VO-docenten uit de regio en enthousiast ontvangen. De studiedag *Literatuur voor alle leeftijden lichten we hieronder wat nader uit*.

Vervolg:

- Doorgaan met het participeren in en ondersteunen van V3N.
- Volgend jaar weer/meer gebruik maken van de interesse op de DTKC door een informatiestand, workshop evt. naast de vakbijeenkomst.

Gastschrijver+

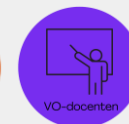
De jaarlijkse werkcolleges van de gastschrijver, dat was dit najaar Marijke Schermer, zijn voor alle RUG-studenten toegankelijk en richten zich de laatste jaren op creatief schrijven. Dit jaar deden er 10 studenten aan mee, terwijl er plaats is voor 16 studenten. De eerste prioriteit was om daar verandering in aan te brengen. Daarom is er een studentenblog geschreven door een van de deelnemers, de vakomschrijving is aangepast en de commissie voor volgend jaar is uitgebreid met jonge leden om de keuze van de gastschrijver en de communicatie erover beter te laten aansluiten.

Vervolg:

- Extra publiciteit voor de nieuwe gastschrijver Raoul de Jong
- Een link leggen tussen de nieuwe gastschrijver en een schrijfwedstrijd voor leerlingen

Wetenschapsdate Nederlands

Doorlopend

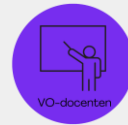
Bachelor studenten NTC ontwikkelden gastlessen over hun eigen onderzoek voor de bovenbouw van het VO. Hierbij werden zij begeleid door de gastleraren van het team. Dit seizoen zijn er twee afgerond, uitgetoetst en boekbaar via het systeem van de Scholierenacademie 'Wetenschapsdates': één over oudere letterkunde (Vondel) en één over taalkunde (groepstaal). Op het gebied van taalbeheersing is er nog een gastles over schrijfvaardigheid in ontwikkeling.

Vervolg:

- Actieve promotie voor de te boeken wetenschapsdates
- Afronden van wetenschapsdate schrijfvaardigheid en ontwikkeling van nieuwe wetenschapsdate Moderne letterkunde, zodat alle deelgebieden aanwezig zijn.

Van school naar studie

Doorlopend

De gastleraren spraken enkele Ba-studenten over hoe zij terugkijken op het schoolvak Nederlands en vulden dit aan met een enquête, ingevuld door 30 studenten. Uit de gesprekken bleek dat studenten nogal een stereotiep beeld van het schoolvak in hun herinnering hebben bewaard en positief verrast werden door de opleiding. Uit de enquête bleek dat de meeste studenten in een talige, boekrijke omgeving opgroeiden en ongeveer een derde deel positieve herinneringen heeft aan docenten Nederlands. Verreweg de meeste studenten noemen als belangrijkste reden om voor de studie te kiezen de breedte en veelzijdigheid ervan. Daarom staat dat ook centraal in het vastgestelde profiel. Om meer zicht op de overgang tussen school en studie te krijgen bezochten de gastleraren acht scholen die relatief veel studenten Nederlands hebben afgeleverd. De grote gemene deler van deze scholen lijkt: betrokken docenten en een sterke sectie met een duidelijke visie op het vak. Er is vaak veel aandacht voor literatuur in een domeinoverstijgend programma. Op deze scholen is relatief veel aandacht voor creatief schrijven en er worden activiteiten buiten het curriculum georganiseerd. De [bevindingen](#) zijn in maart gepresenteerd tijdens een stafoverleg.

Vervolg:

- Volgend cursusjaar bezoeken we meer scholen waar leerlingen minder vaak de route naar de studie weten te vinden.

Beroepsprofielen

Doorlopend

De maatschappelijke relevantie van een opleiding blijkt vooral na afloop. De medewerker beroepsprofielen Nederlands interviewt daarom jonge alumni (25-35 jaar) van onze opleiding en verwerkt deze gesprekken tot persoonlijke beroepsprofielen. Steeds gaat het over het huidige werk en de connectie met de studie. Inmiddels zijn er negen beroepsprofielen geplaatst op de RUG-website met steeds een link naar de opleidingspagina's van de Ba NTC en de Ma Neerlandistiek. Meer profielen zijn in de maak, waarbij we de variatie in sectoren en functies goed voor ogen houden. We delen de beroepsprofielen via sociale media, zoals Facebook, LinkedIn en Instagram. De alumni delen de profielen ook vaak in hun eigen netwerk.

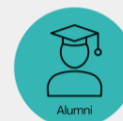
Vervolg

- Komend studiejaar willen we onderzoeken in hoeverre studenten de beroepsprofielen lezen, wat ze daaraan waarderen en wat ze eventueel nog missen.

Studentenblogs

Wekelijks

Sinds maart 2023 worden er wekelijks studentenblogs gedeeld op de pagina [Uit de collegebank geklapt](#). Studenten van de ba NTC, ma Neerlandistiek en de educatieve master schrijven in een blog over de inhoud van de studie. In principe schrijven ze een serie van drie blogs zodat ze met feedback vanuit het team de mogelijkheid krijgen om hun schrijftalent te ontwikkelen. De blogs worden, indien relevant, ook via andere kanalen verspreid. Voorbeelden hiervan zijn een nieuwsbrief van [Stichting Senia](#) of een website als [Neerlandistiek.nl](#). We laten een diverse groep van studenten aan het woord met een goede spreiding tussen de verschillende jaren en daarbij ook ervaringen van een uitwisselingsstudent. Uit de reacties onder de blogs blijkt de waardering ervoor.

Vervolg:

- Nieuwe stemmen laten horen over een variatie aan onderwerpen.

Olympiade Nederlands

Voorjaar 2023

De Olympiade Nederlands is een initiatief van de universiteiten van Antwerpen, Utrecht en Nijmegen in samenwerking met alle opleidingen Nederlands in Nederland en Vlaanderen. De voorronde ervan dreigde dit jaar door gebrek aan organisatiekracht te stranden, daarom besloten wij in te springen. De Olympiade past namelijk perfect bij onze opdracht: de Neerlandistiek zichtbaar maken voor leerlingen in het voortgezet onderwijs en hen de kans te geven om erin uit te blinken. De wedstrijd was nauwelijks tot niet bekend onder VO-docenten in Noord-Nederland. De meeste vragen zijn dit jaar geleverd door de docenten van onze opleiding in Groningen, ook hebben we gezorgd dat de voorronde bijna geheel automatisch kon worden nagekeken. We hebben daarnaast deelname gepromoot in de regio. In februari namen 750 leerlingen uit Nederland en Vlaanderen deel aan de voorronde, meer dan de voorgaande jaren en bovendien voor het eerst ook leerlingen uit Noord-Nederland.

Op 12 mei 2023 organiseerden we de finaleronde in Groningen. Acht VO-leerlingen uit Nederland en Vlaanderen presenteerden daar hun onderzoek dat ze als finaleopdracht, onder begeleiding van een wetenschapper hadden uitgevoerd. Voor de gelegenheid hebben we er een groter taalfest van gemaakt, genaamd *Vers*. Het programma bestond uit: een gastoptreden van dichter en performer Theo Danes, een interview met muzikant en schrijver Aafke Romeijn, een postermarkt en de prijsuitreiking. Het evenement trok 55 bezoekers, een mooie mix van VO-docenten en leerlingen uit Nederland en Vlaanderen en medewerkers van de opleiding. Een verslag van *Vers* is te vinden op [Neerlandistiek.nl](#).

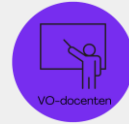
Vervolg:

- Op 18 november geven de gastleraren van 2022-23 een workshop op de interlandse conferentie Het Schoolvak Nederlands (HSN) in Rotterdam over het inzetten van Olympiade-vragen in de klas.

- Volgend jaar dragen we weer bij aan de voorronde en finale en worden de lasten beter over de opleidingen verdeeld. Zo kan de interlandse samenwerking structureel worden voortgezet en versterkt.
- We promoten de Olympiade Nederlands gedurende het jaar in de regio door in elke nieuwsbrief een vraag op te nemen.

Studiedag Literatuur voor alle leeftijden

16 juni 2023

Donderdag 16 juni vond *Literatuur voor alle leeftijden* plaats, een symposium over young adult-literatuur, georganiseerd door het profielversterkingsteam onder de vlag van het Vakdidactisch Netwerk Nederlands Noord. Centraal stond de vraag hoe we in het vak Nederlands een brug kunnen slaan tussen literatuur voor jongeren en volwassenen. Hierover hield Linda Ackermans (promovenda RU) de hoofdlezing en werden verschillende workshops gegeven door onderzoekers zoals Marie-José Klaver, Sanne Parlevliet en ervaringsdeskundigen van scholen en bibliotheken. De ruim 70 deelnemers, met name VO-docenten en mediathecarissen, kwamen bij elkaar op het Meander College in Zwolle.

Vervolg:

- Op verzoek van de deelnemers plannen we een vervolgbijeenkomst.
- De nieuwe gastleraren zetten een studiemiddag voor een thema dat zij belangrijk vinden in de aansluiting tussen VO en WO.

Posters voor in de klas

Doorlopend

Om de studie Nederlands op middelbare scholen zichtbaarder te maken, liet het profielversterkingsteam vier posters ontwerpen. Op elk van deze posters wordt een vraagstuk uitgelicht uit een van de disciplines van de neerlandistiek. De posters prikkelen leerlingen om na te denken en nodigen hen uit voor de open dag. Het team heeft prikkelende vragen voor op de posters bedacht en alumnus en illustrator Laura Penninga heeft de posters vormgegeven. Aanvullend hebben we een handleiding ontwikkeld voor VO-docenten Nederlands als handvat om met leerlingen erover in gesprek te gaan. De posters worden verspreid op zoveel mogelijk scholen in (Noord-)Nederland, via de wetenschapsdates, schoolbezoeken en studiedagen. Momenteel hangen de posters al op ruim dertig scholen.

Vervolg:

- Verdere verspreiding, vooral op RSG De blinde vlek.

Feestelijke buluitreikingen

Tevreden alumni zijn ambassadeurs van de studie. Daarom is het contact dat we met onze alumni onderhouden ook belangrijk, dat begint al op het moment van de buluitreiking. Vanuit studenten en staf ontstond de behoefte om te komen tot feestelijke en gezamenlijke momenten daarvoor. Dat versterkt het groepsgevoel en maakt ook voor de buitenwereld gemakkelijk zichtbaar dat Nederlands geen kleine studie is. In het voorjaar van 2023 is een proef gedaan met een buluitreiking nieuwe stijl voor verlate Ma-studenten.

Vervolg:

- In het najaar van 2023 zullen alle reguliere bachelor en masterstudenten op een feestelijke gezamenlijke buluitreiking een cadeau in de vorm van een gedicht (in opdracht geschreven door alumni) met bijpassend voorwerp ontvangen.

Ondersteuning Gerrit Krol essayprijs & Betsy Nort scriptieprijs

Op verzoek van het Talencentrum sponsoren we de Gerrit Krol essayprijs in 2023. Daarnaast spelen we een adviserende rol bij de Betsy Nort scriptieprijs voor Nederlandstalige scripties op het gebied van taal en cultuur van de Orde van den Prince Groningen. Beide prijzen hebben geen rechtstreeks verband met onze doelstellingen, maar verhogen wel de waardering van het gebruik van het Nederlands in een academische setting.

Vervolg:

- Opnieuw sponsoren Gerrit Krol essayprijs in 2025
- Publiciteit Betsy Nort scriptieprijs, najaar 2023 ondersteunen

Naast de bovenstaande 14 deelprojecten die we hebben kunnen uitvoeren in het eerste projectjaar, staan ook enkele initiatieven die (nog) niet van de grond zijn gekomen. De deelprojecten die we in 2023-24 gaan uitvoeren, staan in paragraaf 4 vermeld.

Het deelproject dat we besloten niet uit te voeren betreft:

- *Podcastserie over onderzoek in de Neerlandistiek*
Dit idee hebben we via verschillende concepten en routes verkend. Voor het doel om onderzoek in de neerlandistiek zichtbaarder te maken en de diversiteit te tonen aan anderen (buiten het vakgebied), bleek een podcast niet voldoende effectief. De tijdsinvestering weegt niet op tegen het bereik. In de plannen noemen we een alternatief om dit doel beter te bereiken.

3. Resultaten bij elkaar gebracht

De resultaten van het stevig neerzetten van een profiel en het vergroten van de zichtbaarheid daarvan zijn lastig te meten. Maar we kunnen onszelf wel inspanningsverplichtingen opleggen en die goed richten op doelen en doelgroepen. Deelprojecten staan daarin niet los, maar overlappen en versterken elkaar. Hieronder brengen we een aantal resultaten en graadmeters samen.

Publiciteit

Het team beoogt alle deelprojecten zo zichtbaar mogelijk te maken met verschillende middelen. Per project wordt nagedacht over de beste kanalen die hiervoor kunnen worden ingezet. Zo benutten we bestaande kanalen als de Facebookgroepen '[Nederlandse Taal en Cultuur Groningen](#)' en 'Leraar Nederlands' of de nieuwssite 'Neerlandistiek.nl'. Daarnaast hebben we social media accounts aangemaakt: een [Instagramaccount](#) (180 leden) voor potentiële en huidige studenten en een [LinkedIn-groep voor alumni](#) (340 leden). Aanvankelijk was het idee om via een betaalde Instagramcampagne geïnteresseerde leerlingen te bereiken, maar door de aangescherpte regels van Instagram, kan de groep onder de achttien jaar zo niet meer actief benaderd worden. Daarom proberen we potentiële nieuwe studenten via andere wegen naar het Instagramaccount te leiden. Zo is de studentambassadeur geïnterviewd door [het Nationaal platform voor de talen](#) met een link naar de Instagrampagina. Voor de promotie van grotere evenementen wendt het team zich ook naar (regionale) media. Hierbij krijgen we advies en hulp van de facultaire afdeling marketing en communicatie.

Bereik VO-scholen

Deelprojecten/middelen	Bereik VO-scholen
Nieuwsbrief	90 docenten
V3N-LinkedIn groep	130 leden
Schrijfwedstrijd Stijlvoltreffer (voorber.)	10 scholen
Posters voor in de klas	30 scholen
Wetenschapsdate	3 scholen
Van school naar studie 2022-23	8 scholen
Finaleronde <i>Vers, feest voor taaltalent</i>	8 scholen
Studiedag <i>Literatuur voor alle leeftijden</i>	31 scholen
Scholen met contactpersoon op de lijst	60 (van totaal 74)

Het team zet zich in om de aansluiting met het schoolvak Nederlands te versterken. Jaarlijks stellen we twee gastdocenten aan, die met de medewerker externe contacten, scholen in de regio proberen te bereiken. In de eerste plaats hebben we een lijst gemaakt met de 53 scholen met een VWO-afdeling in de drie noordelijke

provincies, aangevuld met 21 scholen in de Noordoostpolder en Overijssel, totaal 74 scholen in de regio.

Per school zoeken we een leraar Nederlands als contactpersoon. Daarbij helpen de contacten van de gastdocenten om de lijst jaarlijks aan te vullen. Inmiddels hebben we van bijna elke school in Noord-Nederland contact met minimaal één docent Nederlands. Door het zichtbaar maken van onze projecten, hopen we steeds meer scholen en docenten te betrekken. Zo houden we scholen op de hoogte van onze projecten via de nieuwsbrief voor docenten

Nederlands en via het LinkedIn-netwerk van V3N. Daarnaast bereiken we scholen doordat ze deelnemen aan onze deelprojecten.

Studentenaantallen

Het is niet het primaire doel van dit project om de studentenaantallen omhoog te krijgen. Dat is ook niet realistisch op korte termijn, omdat keuzeprocessen langer lopen (een bereikte 4 vwo-scholier, kan immers pas drie jaar later student worden) en we maar op een deel van de factoren in dat keuzeproces invloed kunnen uitoefenen. Toch is het goed om die cijfers in de gaten te houden, ze bieden immers wel houvast en weerspiegelen ook de stemming en fluctuaties in de samenleving.

	2021	2022	2023
Ba NTC	24	30	22
Premaster	0	5	3
Totaal bachelor	24	35	25
Ma Neerlandistiek	6	11	7
EduMa Nederlands	0	2	1
LVHO	2	5	7
Totaal master	8	18	15

* Cijfers op basis van 1 oktober tellingen en nieuwe inschrijvingen (instromers in februari, uitwisselingsstudenten niet meegerekend)

Jaarrekening academisch jaar 2022-2023

Het beschikbare budget voor dit jaar is niet opgemaakt. Een reden daarvoor is dat vijf van de acht teamleden niet aan het begin van dit academisch jaar startten, maar pas later. Ook is in de eerste maanden van het jaar vooral tijd besteed aan het maken en voorbereiden van plannen, waardoor er nog niet zo veel geld werd uitgegeven aan deelprojecten. Om structurele resultaten te kunnen behalen zou het goed zijn om te zoeken naar een vorm van voortzetting van het project na augustus 2025, waarvoor een eventueel resterend budget ingezet kan worden.

Inkomsten	
	300.000
Uitgaven	
	Realisatie 22-23
Personeel team	171.644
Student-assistenten (in team & deelprojecten)	20.704
Inzet staf	7.402
Deelprojecten	21.037
Overig	3.802
Totaal	224.589
Saldo	75.411

4. Nieuwe deelprojecten voor 2023/2024

- **Onderzoek boven tafel**

Het RUG-onderzoek in de neerlandistiek is niet erg zichtbaar voor een breed publiek. Als we dat kunnen veranderen, tonen we een vakgebied waarin veel nieuws te ontdekken valt. Daarom gaan we het onderzoek dat door onze docenten en hun promovendi wordt verricht zichtbaarder maken.

- **Stijlvoltreffer**

In 2023/24 gaat het profielversterkingsteam een schrijfwedstrijd+ organiseren voor leerlingen uit Noord-Nederland. Het doel is om leerlingen uit te dagen om hun schrijftalent te ontwikkelen. Via een uitwisselingsbijeenkomst ondersteunen we docenten bij het versterken van creatief schrijfonderwijs.

- **Alumni-netwerk**

In 2023 is een eerste stap gezet met een LinkedIn-groep waar alle alumni zich bij kunnen aansluiten. In het nieuwe studiejaar willen we een grote reünie organiseren.

- **Contacten met schooldecanen**

De decanen in het VO vormen een belangrijke spil in de studiekeuze van leerlingen. Daarom willen de gastleraren van 2023/24 contact leggen met decanennetwerken in Noord-Nederland. Voor deze netwerken ontwikkelen we een presentatie waarin duidelijk wordt wat de studie Nederlands inhoudt, inclusief carrièremogelijkheden.

- **Raad van Advies**

Vanaf seizoen 2023/24 stelt het profielversterkingsteam Nederlands namens de opleiding een Raad van Advies in. Vanuit verschillende achtergronden (gastdocenten, docenten vo/wo, studenten, alumni) gaat de raad met het team en de opleiding in gesprek over hun werkzaamheden en plannen.

- **Nieuwsbrief**

In juli 2023 lanceerden we een nieuwsbrief voor docenten Nederlands uit de regio, met een eerste editie van 90 lezers. De belangrijkste doelen zijn om docenten op de hoogte te houden van onze activiteiten en ze een inkijk te geven in de opleiding. In 2023/24 hopen we door te groeien tot 150 contacten.

- **Contacten internationale neerlandistiek**

Komende jaar willen we contact leggen met buitenlandse universiteiten die de studie Nederlands aanbieden. Dit kan gaan om Duitse universiteiten in de grensregio, waarmee we al goede relaties en bestaande uitwisselingsprogramma's hebben, als universiteiten waar weinig tot geen contact mee is, maar waar de neerlandistiek bloeit.

- **Aandacht voor oriëntatie op studie en beroep in het VO**

Bovenbouwdocenten in het VO worden geacht aandacht te besteden aan *Oriëntatie op studie en beroep* (domein F). Veel docenten blijken echter niet te weten hoe ze de studie Nederlands onder de aandacht kunnen brengen in hun lessen. De gastleraren van 2023/24 willen hierin verandering brengen via contacten met de Radboud Universiteit en presentaties op de Dag voor Taal, Kunsten en Cultuur.

- **Wikipedia Hackathon**

In de zomer van 2023 ontstond het plan voor een gezamenlijke Wikipedia-hackathon met de Radboud Universiteit Nijmegen. Dat kon toen op korte termijn niet gerealiseerd worden, maar we zoeken naar een mogelijke herkansing in 2023/24.

5. Conclusies

In de projectdefinitie hebben we 6 doelen benoemd die we na 3 jaar wilden bereiken. Hieronder een overzicht van de huidige stand van zaken.

- a) *In alle teksten en evenementen komt voor de voorlichting en het aansluitonderwijs een eenduidig en aantrekkelijk profiel van de opleiding (Ba en Ma) naar voren.*
De opleidingspagina's, voorlichtingsevenementen, profielwerkstukonderwerpen zijn doorgelicht, verbeterd en uitgebreid. Een update van de webklas en verbetering van gerichte aandacht voor het onderzoek staan gepland.
Voortgang: vergevorderd
- b) *Scholieren in de regio met interesse in taal & cultuur weten dat de Ba NTC bestaat en hebben een idee van het profiel, zodat ze een weloverwogen keuze kunnen maken.*
Via posters, de eerste deelname aan de Olympiade Nederlands en proeven met wetenschapsdates bereiken we de eerste scholieren.
Voortgang: startend
- c) *De Ma Neerlandistiek en de EduMa Nederlands aan de RUG zijn serieuze opties voor Ba-studenten NTC en verwante Ba-opleidingen aan de RUG en in het land.*
Er is een carrièrecongres georganiseerd, studenten van beide masters schreven blogs, we publiceerden beroepsprofielen en droegen actief bij aan jong Neerlandistiek. Het blijkt vooral lastig om de masteropleidingen buiten Groningen zichtbaar te maken.
Voortgang: onderweg
- d) *Er zijn jaarlijks 5-10 deelprojecten succesvol uitgevoerd en geëvalueerd.*
14 deelprojecten zijn in 2022-23 uitgevoerd en geëvalueerd.
Voortgang: geslaagd
- e) *De gemiddelde VO-docent Nederlands in Noord-Nederland heeft een helder beeld van de opleiding en de mogelijkheden om zelf deel te nemen aan het netwerk en activiteiten.*
De eerste contacten zijn gelegd, maar in het tweede jaar gaan we hier meer aandacht aan besteden. Gepland staan schoolbezoeken, bijdragen aan de Dag voor Taal, Kunst en Cultuur en het uitrollen van wetenschapsdates.
Voortgang: startend
- f) *De staf van de opleiding heeft een helder beeld van het schoolvak en de mogelijkheden om zelf/via studenten deel te nemen aan verschillende activiteiten.*
We presenteren regelmatig in het stafoverleg en betrekken de staf bij deelprojecten.
Voortgang: vergevorderd